

Onderzoek naar de functie van bebouwing voor vleermuizen op het adres
Oldenzaalseweg 8 in Tubbergen

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. N. van Benthem

Projectnummer en versie: 534, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 14 oktober 2014
Ligging projectgebied: Oldenzaalseweg 8 in Tubbergen		

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

1. Inleiding

In het kader van een voorgenomen herontwikkeling van het perceel Oldenzaalseweg 8 in Tubbergen heeft onderzoeksbureau Eelerwoude een quickscan natuurwaardenonderzoek uitgevoerd naar het effect van de voorgenomen activiteit op beschermde flora- en faunasoorten. Dit onderzoek is uitgevoerd op 8 april 2011 (rapport nr. 4985, 2011). Uit het onderzoek kwam naar voren dat de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van vleermuizen in de woning in het onderzoeksgebied niet uitgesloten kon worden.

Op 11 oktober 2014 heeft een medewerker van Natuurbank Overijssel onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen en de functie van de woning voor vleermuizen. In deze rapportage worden de bevindingen weergegeven.

Er is in het gebied specifiek gekeken naar aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

Onderzoeksvragen:

Het vervolgonderzoek is uitgevoerd om antwoord te verkrijgen op onderstaande onderzoeksvragen:

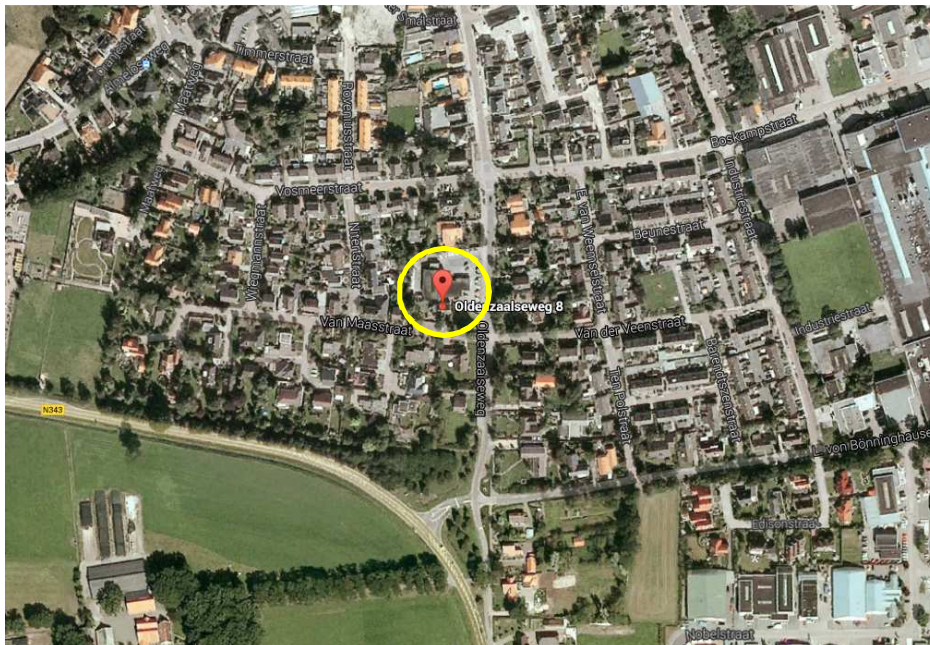
1. Welke functie heeft het onderzoeksgebied voor vleermuizen, welke soorten komen er voor, wat is de verspreiding en in welke aantallen komen er vleermuizen voor?
2. Wordt bij de uitvoering van de voorgenomen activiteit de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd) overtreden?

Voorliggend rapportage beschrijft de resultaten van dit onderzoek. Tevens wordt in deze rapportage aangegeven welke vervolgstappen genomen dienen te worden om de voorgenomen activiteit in overeenstemming met de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd) uit te voeren.

2. Beschrijving van het onderzoeksgebied

2.1 Ligging van het plangebied

Het onderzoeksgebied is gelegen op het adres Oldenzaalseweg 8 in Tubbergen. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied in de dorpskern van Tubbergen met de gele cirkel weergegeven.

Ligging van het plangebied.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het wordt aan de noord- en westkant begrensd door bebouwing. Aan de oostkant ligt de Oldenzaalseweg en aan de zuidkant de Van Maasstraat. Binnen het plangebied is een woonhuis en een garage met aanbouw aanwezig. In de aanbouw en garage is een kringloopbedrijf gevestigd. Het plangebied bestaat voornamelijk uit verharding met achter de garage een stukje gazon met bosschages/verruiging. Binnen het plangebied zijn verder geen watergangen aanwezig.

Detailopname van het plangebied.

2.3 Voorgenomen activiteiten

Binnen het plangebied worden het woonhuis, de garage en bijgebouwen gesloopt. Hier zullen in totaal 12 appartementen worden gebouwd en nieuwe voorzieningen worden aangelegd ten behoeve van de nieuwbouw (waaronder bestrating en riolering). Hiernaast zal de beplanting (bosschages/verruiging) worden verwijderd.

3 Het onderzoek

3.1 onderzoeksvragen

Om antwoord te krijgen op de gestelde onderzoeksvragen is vervolgonderzoeken uitgevoerd naar de functie die het plangebied heeft voor de genoemde soorten. Naast het veldbezoek is gekeken naar bestaande inventarisatiegegevens. Hierbij is gebruik gemaakt van landelijke verspreidingsinformatie met betrekking tot flora en fauna, zoals verspreidingsatlassen, NDFF database, verspreidingsinformatie en websites als www.waarneming.nl en www.telmee.nl.

3.2 Methode

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vermagingsfunctie (type:Pettersson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door middel van het computerprogramma Batsound is een nadere analyse uitgevoerd. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanblijfsel en gebiedsgebruik.

Het plangebied is op 11 september 2014 onderzocht op het voorkomen van vleermuizen. In de vroege avond van 11 september trok een kort, maar heftig regenfront over het onderzoeksgebied met regen gedurende de periode van 18:00-20:00 uur. Daarna klaarde het op. De temperatuur die avond lag rond de 15 graden Celcius en het was windstil. Het gebied is bezocht van 20:10 – 21:15 uur.

3.3 Volledigheid van de inventarisatie

Het uitgevoerde onderzoek is geschikt om zomerverblijfplaatsen van alle soorten vleermuizen en paarverblijfplaatsen van gewone- en ruige dwergvleermuizen te onderzoeken.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is echter wel een volledig beeld verkregen van de functie van de bebouwing voor vleermuizen omdat de resultaten van het onderzoek dat is uitgevoerd in oktober, onderzoek gedurende de periode juni-augustus overbodig maakt. Zie hoofdstuk 4 voor een toelichting van deze bewering.

4. Onderzoeksresultaten

4.1 Resultaten

Tijdens het bezoek werd een fanatiek baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen rondom de woning in het plangebied. Er zijn geen andere vleermuizen waargenomen tijdens het onderzoek.

4.2 Conclusie

In de woning in het onderzoeksgebied is een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis gevestigd. Vanwege de aanwezigheid van een paarverblijf, kan een kraamkolonie van deze soort uitgesloten worden omdat kraamkolonies en paarverblijven van dwergvleermuizen altijd gescheiden voorkomen, waarbij de paarverblijven meestal rondom kraamkolonies aanwezig zijn.

De bebouwing in het onderzoeksgebied wordt op basis van bouwstijl (laagbouw en vrijstaande woning), volume en staat van onderhoud ongeschikt bevonden als winterverblijfplaats voor vleermuizen.

Winterverblijfplaatsen worden aangetroffen in gebouwen met een fors volume waardoor een constante temperatuur (vorstvrij) en enigszins vochtig binnenklimaat aanwezig is. De bebouwing in het onderzoeksgebied voldoet niet aan die kenmerken.

Gelet op de bouwstijl, bouwmaterialen, omvang en staat van onderhoud, wordt de bebouwing in het plangebied tot een nagenoeg ongeschikte verblijfplaats van andere soorten beschouwd. Laatvliegers, welke ook in gebouwen in dorpen huizen, hebben een duidelijke voorkeur voor grotere gebouwen zoals scholen, kerken, kloosters e.d. vanwege de hogere uitvliegopening.

5 Toetsing flora- en faunawet

5.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen. Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankerd in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van bestaande gebouwen als onderdeel van een ruimtelijke ontwikkeling. Daarbij is geen sprake van 'bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik'. Ook is er geen sprake van een belang genoemd in de Ff-wet. Indien het functionele leefgebied van vleermuizen wordt aangetast is er sprake van overtreding van de Ff-wet. Een ontheffing is dan vereist om deze werkzaamheden uit te mogen voeren.

5.2 Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om alle in het plangebied aanwezige bebouwing te verwijderen. De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op vleermuizen. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke invloeden:

- Geluid, licht en trillingen bij sloop- en bouwwerkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen
- Verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

5.3 Wettelijke consequentie voor vleermuizen

In de woning is een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Paarverblijven en kraamkolonies zijn ruimtelijk van elkaar gescheiden. Doordat in de woning een zomer- en paarverblijf van de gewone dwergvleermuis is aangetroffen kan de aanwezigheid van een ander type verblijfplaats, zoals een kraamkolonie, uitgesloten worden. De woning wordt, op basis van bouwstijl en bouwvolume, ongeschikt bevonden als winterverblijfplaats.

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd in het kader van de Ff-wet. Voor het vernietigen van een verblijfplaats is een ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet of een verklaring van geen bezwaar vereist.

Om een ontheffing te kunnen verkrijgen dient de initiatiefnemer vervangende verblijfplaatsen aan te bieden in de nieuw te bouwen woningen en tijdelijke maatregelen te treffen in de vorm van het plaatsen van enkele geschikte vleermuiskasten.

De aanwezigheid van een paarverblijfplaats brengt de uitvoering van het project niet in gevaar. Het is een administratieve handeling. Wel dienen er maatregelen genomen te worden om de verblijfplaats in de nieuwe situatie te behouden. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan het open laten van een aantal stootvoegen.

6. Conclusie en advies

In de woning in het onderzoeksgebied is een vaste verblijfplaats (zomer- en paarverblijf) van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Het vernielen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is ontheffingsplichtig in het kader van de Ff-wet.

Geadviseerd wordt om ruim voor de sloop van het gebouw vier vleermuiskasten op een geschikte locatie in de directe omgeving van het plangebied te plaatsen.

7. Literatuur

- Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.
- Dietz, C., Nill, D. 2009. Vleermuizen; alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion.
- Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

- Leemreise, P. 2014. Quicksan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet Bulemansteeg Lemele. Eigen uitgave Natuurbank Overijssel, Haaksbergen.
- Ministerie van LNV., 2005 (herzien 2009). Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure.
- Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: *Acta Chiropterologica*, 8(2): 391-401, 2006.

Internet

- www.vleermuizenindestad.nl
- www.vleermuis.net
- www.zoogdiervereniging.nl